

MENSA

ČESKO

březen/2026

NOVÉ ŠKOLY SPOLUPRACUJÍCÍ S MENSOU

Novými školami spolupracujícími s Mensou se staly ZŠ a MŠ Mikulčice a ZŠ a MŠ Kladno, Zd. Petříka 1756. Mezi spolupracující školky přibyla MŠ 1. máje 1153, Rožnov pod Radhoštěm a MŠ se speciálními třídami DUHA, Praha 5-Košíře.

V současnosti tak s Mensou Česko spolupracuje 126 škol, 90 školek a 72 klubů nadaných dětí. Jejich kompletní přehled a medailonky najdete na webu deti.mensa.cz.

ZŠ a MŠ Mikulčice (mensa.click/1my)

ZŠ a MŠ Mikulčice se aktivně zapojuje do řady rozvojových projektů, což se odráží mimo jiné v jejím vybavení, které zahrnuje odborné učebny ICT, jazykové učebny a sportovní areál. Žáci se mohou realizovat v pestrých aktivitách, v hodinách angličtiny se setkávají s rodilým mluvčím, a skrze školní parlament se přímo podílejí na životě školy. Důraz je kladen také na pohybový rozvoj, který škola podporuje organizací pravidelných sportovních dnů a kurzů, zejména plaveckého a lyžařského výcviku.

Intelektově nadané žáky škola podporuje prostřednictvím diferenciací výuky a individuálního přístupu přímo v hodinách, kde učitelé nabízejí náročnější úkoly a rozšiřující učivo. Škola žáky aktivně motivuje k účasti ve vědomostních olympiádách a soutěžích a v případě potřeby umožňuje vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu (IVP), který může zahrnovat využívání náročnějších materiálů i specifických metod práce. „Navíc připravujeme Klub zábavné logiky a deskových her nebo Čtenářský klub a máme zájem o založení Klubu nadaných dětí,“ nastiňuje plány do budoucna Adriana Šlobodová, ICT koordinátorka a učitelka na druhém stupni ZŠ.

ZŠ a MŠ Kladno, Zd. Petříka 1756 (mensa.click/1my)

Škola se zaměřuje na výuku informatiky, kterou vyučujeme už od prvního ročníku. Jde o aktivní školu, zapojující se nejen do různých typů soutěží a olympiád, ale i do sdílení zkušeností s ostatními školami v regionu, spolupráci na společných projektech (např. MAP, společné kluby, setkání, školení, akce pro veřejnost). Škola také aktivně spolupracuje se zahraničními školami v Dánsku, Finsku, Francii a na Slovensku v rámci projektu Erasmus+.

„Stejně jako máme dobře vyzkoušený a propracovaný komplexní program pro žáky se specifickými poruchami učení, tak připravujeme a částečně již poskytujeme podobnou podporu pro žáky talentované a nadané. Aktuálně se zaměřujeme na identifikaci těchto žáků, a těm již identifikovaným nabízíme individuální vzdělávací program dle jejich potřeb, vytváříme pro ně diferenciované úlohy a nabízíme jim velké množství kroužků – letos máme tři kroužky deskových her pro všechny věkové kategorie, kreativní kroužek, konstrukční kroužek a mnohé další, kde žáci rozvíjí svou kreativitu a logické myšlení. Umožňujeme žákům jejich rozvoj i po sportovní či jiné stránce a umožňujeme jim výjezdy na mimoškolní aktivity. Pro příští rok připravujeme speciální předmět určený pro nadané žáky a zaměřený na rozvoj jejich potřeb a nadání,“ popisuje přístup školy zástupce ředitelky Lukáš Jánský.

MŠ se speciálními třídami DUHA, Praha 5-Košíře, Trojdláná 1117, p.o. (mensa.click/1mx)

„Naše snažení směřuje k tomu, aby děti, které naši mateřskou školu opouštějí, byly osobnosti pokud možno jedinečné, vzhledem ke svému věku a individuálním možnostem co nejvíce samostatné, sebevědomé a sebejisté, s vlastním rozumem, schopné dívat se kolem sebe, uvažovat, tvořivě přemýšlet a jednat. Chceme, aby z nich byli jedinci na své úrovni přizpůsobiví, odvázní a také zodpovědní, ochotní nejen přijímat, ale také dávat, schopní se dále rozvíjet, učit se všemu, co budou v životě potřebovat a aktivně čelit problémům, které život přináší,“ představuje školku její ředitelka Ludmila Mašková.

Školka nabízí mimo jiné tým odborných pracovníků, pedagogicko-psychologické poradenství, individuální práci speciálního pedagoga a psychologa, využití metody strukturovaného učení pro děti s poruchou autistického spektra, využití prvků Son-Rise programu při individuální práci pro děti s PAS, snoezelen místnost, venkovní učebnu a polytechnický domek pro bádání, tvoření a experimentování, jógu, zdravotní a dechová cvičení, výuku češtiny pro cizince zdarma, skupinová a individuální logopedická cvičení, hipoterapii, canisterapii nebo ergoterapii.

MŠ 1. máje 1153, Rožnov pod Radhoštěm (mensa.click/1mw)

„V naší mateřské škole se kromě standardních programů specializujeme i na individuální přístup k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Poskytujeme podporu jak nadaným a mimořádně nadaným dětem, tak i dětem s autismem, jinými handicapami nebo kombinovanými postiženími. Zajišťujeme tak, aby se každé dítě mohlo naplno rozvinout v souladu se svými jedinečnými možnostmi,“ představuje filozofii školky ředitelka Jana Vašková.

„Do budoucna plánujeme otevření třídy pro bystré a nadané děti, pravidelné každoroční testování dětí Mensou Česko a školní psycholožkou, spolupráci s Městskou knihovnou a také spolupráci se základní školou Pod Skalkou, která také plánuje otevřít třídu pro nadané děti, aby byla zajištěna kontinuita vzdělávání nadaných dětí.“

KONFERENCE

VZDĚLÁNÍ PRO BUDOUCNOST

PRAHA | 28.-29. 3. 2026

► PROČ SE ZÚČASTNIT

Individuální program – Účastníci si vybírají z více než 120 programových bloků zaměřených na aktuální témata vzdělávání. Na své si přijdou učitelé všech stupňů škol i aprobací.

Networking – Propojujeme učitele mezi sebou i s odborníky z ministerstva školství a organizací zaměřených na vzdělávání, čímž vytváříme jedinečný prostor pro sdílení zkušeností a navazování spolupráce.

Vystavovatelé – Doprovodná část konference se stánky partnerů nabízí možnost seznámit se s učebními pomůckami, knihami a službami pro školy, vše si vyzkoušet, konzultovat a v případě zájmu i zakoupit.

► TŘI PILÍŘE KONFERENCE

Rozvoj nadání dětí   Efektivní vzdělávání   Digitální vzdělávání

► OHLASY ÚČASTNÍKŮ

„Konference předčila mé očekávání. Byla velmi inspirující a nabila mě energií pro další práci. Navázala jsem kontakty s přednášejícími a pozvala je do školy. Konference Vzdělání pro budoucnost má velkou zásluhu na šíření inovací ve školství, hledání cest a změně myšlení všech aktérů vzdělávání.“

Monika Klapková, ředitelka Mendelovo gymnázium, Opava

„Skvělá konference plná inspirace! Líbilo se mi, že jsem si mohl vybrat jen ta témata, která mě opravdu zajímají – od AI až po únikové hry.“

Jakub Jančich, ICT koordinátor a učitel, ZŠ Tábor, Zborovská 2696

„Získala jsem znalosti, které mi pomohly efektivněji spolupracovat s učitelem, rozpoznat ve třídě nadané žáky a lépe naplňovat jejich vzdělávací potřeby. Našla jsem zde i zajímavé a kreativní podněty do kroužku, který vedu.“

Jitka Hufová, asistentka pedagoga, ZŠ Zábřeh, Boženy Němcové 1503/15

KONFERENCI
POŘADAJÍ

Národní pedagogický institut
České republiky

Registrační formulář a další informace najdete na

konference.mensa.cz

Kontakt:

konference@mensa.cz

+420 770 177 927

Z MENSA GYMNÁZIA: NAŠI ŽÁCI OVLÁDLI ČESKOSLOVENSKÉ FINÁLE V PIŠKVORKÁCH!

Marcela Fatrová, zástupkyně ředitelky

Ve finále soutěže Pišqworky, které 18. a 19. prosince hostila Masarykova univerzita v Brně, se utkaly ty nejlepší školní týmy z Česka i Slovenska. A naši žáci? Ti tam rozhodně patřili – a ukázali to ve velkém stylu.

Mladší kategorie: STŘÍBRO!

Lukáš Briet, Eliáš Havel a Eduard Mikulec z tercie předvedli během celého turnaje naprostou soustředěnost, strategické myšlení a týmovou sebranost. V konkurenci těch nejlepších si vybojovali fantastické 2. místo.

Starší kategorie: MISTŘI ČESKA A SLOVENSKA!

Filip Prokop, Filip Hrubý, David Briet, Jan Ostatnický a Matyáš Rexa dokázali něco výjimečného – vyhráli celé finále. Po sérii napínavých duelů si odvázejí domů titul šampionů česko-slovenského finále.

Úroveň našich žáků roste a je to vidět. Za těmito výsledky stojí talent, trénink, disciplína i chuť posouvat se dál. Jsme na ně nesmírně pyšní a gratulujeme!!!

Scio testování – úspěchy studentů

Na podzim 2025 se naše škola zapojila do projektu Národní testování a nyní máme skvělou zprávu: Někteří z našich žáků dosáhli nejlepších výsledků v Praze, což potvrzuje jejich schopnosti, systematickou práci i podporu, kterou jim ve škole poskytujeme.

Druhý turnaj Debatní ligy

Dva týmy z naší školy se zúčastnily druhého turnaje Debatní ligy.

Tým ve složení Patrik Prokeš, Matěj Snášel a Jakub Novák zvítězil ve všech debatách, kterých se účastnil. Nestačilo to však na vítězství, protože tým se jedné debaty nezúčastnil z důvodu výběrového řízení do české reprezentace v debatování.

Tým ve složení Jana Schmidová, Kateřina Škorpilová a Natálie Waldaufová měl smůlu na silné soupeře a skončil na 15. místě.

Druhý turnaj Debate League

Také proběhl druhý kvalifikační turnaj anglické debatní ligy v Kolíně. Bedna nám tentokrát o vlas unikla, ale i tak jsem přivezli skvělé výsledky.

Tým ve složení Jakub Novák, Matěj Snášel a Patrik Prokeš zvítězil třikrát ze čtyř debat a byl velmi těsně čtvrtý. Stejný počet vítězství jako kluci měl i tým ve složení Kateřina Škorpilová, Jana Schmidová, Anna Belatková a Natálie Waldaufová, z důvodu jednoho chybějícího rozhodcovského hlasu se zařadil na 8. místo. Sofie Sobotková, Jan Pokorný a Michal Voleman zvítězili jednou. Náš nejmladší tým ve složení Barbora Mojžišová, Johana Šizlingová, Stela Roupcová a Šimon Železný nezískal vítězství žádné, avšak pro většinu týmu se jednalo o první debatní turnaj, který byl navíc v angličtině – a vzhledem k těmto okolnostem se s turnajem tým popral velmi dobře. Jakub Novák se stal 5. nejlepším řečníkem turnaje.

Táborská eurolyra

V prosinci se naši žáci zúčastnili Táborské eurolyry, recitační soutěže v cizích jazycích.

Naši školu reprezentovali Jana Schmidová a Anna Košťáková (anglický jazyk), Mitsuki Voráček, Anna Kepková a Kateřina Škorpilová (francouzský jazyk) a Maxim Kuryljak (španělský jazyk).

Některé naše reprezentantky pojalý účast v soutěži originálně a rozhodly se sehrát scénky ve dvojicích. Mohli jsme tak být svědky emotivní recitace básně The Owl and the Pussy-Cat v podání Jany Schmidové a Anny Košťákové nebo jemně procítěného rozhovoru mezi Malým princem a Liškou v podání Anny Kepkové a Kateřiny Škorpilové.

A přestože se naši účastníci a účastnice tentokrát neumístili na předních pozicích, výlet do Tábora jsme si užili a těšíme se na další ročník této soutěže.

MÍSTO KLUBOVNY TERÉN: EXKURZE V KÁMEN PEČKY A V PLANETÁRIU PRAHA

Tereza Hrušková, Veronika Miláčková

Klub nadaných dětí Calm2be občas vymění klubovnu za terén – a hned první letošní výjezd stál za to. Zamířili jsme do rodinné firmy Kámen Pečky, s.r.o., ve středočeských Pečkách, která už více než 120 let zpracovává přírodní kámen. Po krátkém historickém úvodu s dobovými fotografiemi se ukázalo, že dnešní „kamenictví“ už dávno není jen o dlátech: děti prošly celý proces od surových bloků až po hotový výrobek a viděly v akci kotoučové i lanové pily, CNC stroje, přísavky nebo leštící linky. Nechyběla lavina dotazů ani praktické poznávání povrchových úprav a materiálů.

Na závěr přišlo i to, co si mnozí představovali pod kamenickým řemeslem původně – ruční práce. Děti si navíc samy vyzkoušely rytí do pískovce: pod dohledem majitele si každý mohl vyznačit vlastní značku pneumatickou pistolí. Součástí byla i stručná „geologická vložka“ o dělení hornin a jejich vlastnostech, kterou si děti hned ověřily hmatem na vzorcích. Po více než dvou hodinách odcházely nadšené – a obtěžkané kamennými vzorky i kouskem diamantového lana.

Druhý cíl si děti zvolily samy v klubíkových volbách: zvítězilo Planetárium Praha. V lednu jsme vyrazili vlakem z Poděbrad a už cesta byla příjemnou součástí výletu. Před programem děti potěšila i ledová plocha před budovou a poté následovala expozice ESA: Země z vesmíru. Hlavním zážitkem byla návštěva unikátní 22metrové LED kopule, kde jsme nahlédli do aktuální hvězdné oblohy i tajů souhvězdí a pak si užili film Dobrodružství ve sluneční soustavě. Tečku přidal působivá optická iluze při odchodu – jako bychom nevycházeli z kopule, ale z „obdélníkové Sixtinské kaple“.

Teší nás zvědavost a zájem dětí o témata v terénu – jednou směrem k tradičnímu kameni a řemeslu, podruhé k tajemnému vesmíru. Výlety mimo centrum Calm2be rozhodně plánujeme i dál.

MŠ SION, HRADEC KRÁLOVÉ

Marie Suchánková, Daniela Riegrová

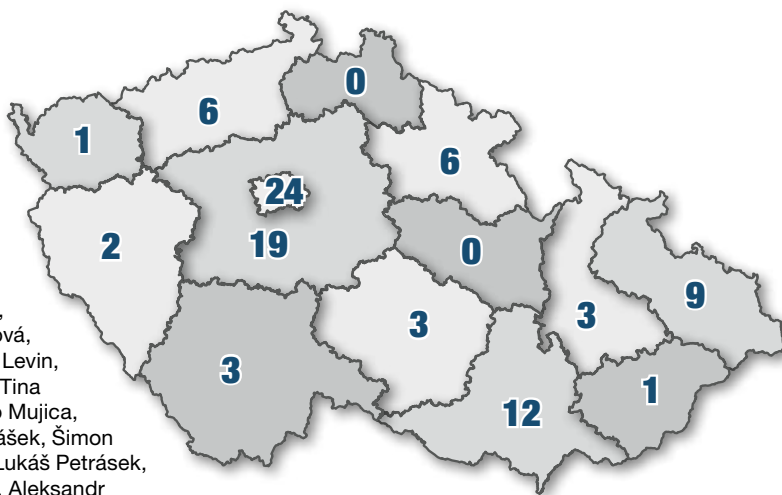
V naší školce se při aktivitách zaměřujeme na rozvoj myšlení, kreativity, jemné i hrubé motoriky a smyslového vnímání prostřednictvím pestrých a netradičních činností. Děti se účastní pohybových a grafomotorických činností, při kterých rozvíjejí správné držení těla, rovnováhu, koordinaci pohybů a práci s tužkou. Pracujeme s drobným materiálem (víčka, kaštiny, korálky, šišky), kinetickým pískem i výtvarnými činnostmi na větší formáty, často formou skupinové práce. Propojujeme hudbu s výtvarným projevem, kdy děti vyjadřují své představy a emoce z poslechu hudby kresbou nebo malbou.

Tento školní rok jsme se zaměřili na práci s interaktivní tabulí, kde děti formou edukačních her třídí a míchají barvy, poznávají potraviny, procvičují paměť, hrají pexeso, a to jak při volné hře, tak při řízených činnostech, hledají rozdíly a procvičují grafomotoriku i logické myšlení. Tabuli využíváme také při stanovištích, např. k poznávání a dokreslování geometrických tvarů. Děti se seznamují s programovatelnou robotičkou včelkou Bee-Bot, která podporuje orientaci v prostoru, jednoduché počty a plánování. Oblíbené jsou rovněž Albi tužky a interaktivní knihy rozvíjející jazyk, porozumění a samostatnost. Používáme také Ozoboty a tablety s výukovými programy.

VÍTÁME NOVÉ ČLENY!

Kryštof Balcar, Šimon Balihar, František Bechník, Jan Beránek, Lucie Břicháčková, Jan Daněček, Jakub Divoky, Tomáš Doležal, Sebastiano Fabbri, Alex Fantys, Vilém Fiala, Sofie Fidlerová, Campbell Galon, Karolína Lilly Gaňa, Viktor Gilík, Michal Grulich, Marek Hauser, Jan Hendrych, Lucia Hlaváčiková, Jana Hofrichterová, Tereza Charvátová, Jiří Chládek, David Ilinykh, Michal Jančálek, František Janík, Pavel Jankulár, Vojtěch Jankulár, Matyáš Jungwirth, Nela Jungwirthová, Tomáš Kantor, Alexandra Kiš Bandiová, Jaroslava Kloboučková, Max Kněžour, Alžběta Kodymová, Diana Kokešová, Mykhailo Kolomiets, David Kopřiva, Julie Králová, Petr Krčmář, Bartoloměj Krejčí, Marta Křížová, Ondřej Kubík, Filip Kulhánek, Viktorie Kuřecová, Tomáš Kuthan, Ondřej Kutlvašr, Vladislav Lashchinin, Nikita Levin, Zoia Levina, Oliver Macura, Jiří Machálek, Adam Machovič, Tina Elena Mann, Martin Mergl, Maxmilián Miosga, Eliás Augusto Mujica, Kryštof Müller, Emil Navrátil, Filip Novák, Vojen Jakub Očenášek, Šimon Ondřejek, Oliver Pata, Tomáš Pata, Matyáš Mikuláš Pavlík, Lukáš Petrásek, Ellen Christine Pospíšilová, Marie Prášková, Petra Pribišová, Aleksandr Sanoyan, Vojtěch Sehnoutka, Jan Schindler, Alžběta Skálová, Viktorie Skálová, Helena Součková, Vít Strachota, Václav Strýček, Nina Studená, Simon Šlecht, Linda Šoupová, Ondřej Tabery, Mína Těžká, Lada Uhlířová, Matouš Urban, Nikol Urbánková, Teodor Vavroň, Václav Vítovský, Vladimír Vitvar, Jan Vlček, Antonín Vogel, Vanesa Vorrethová, Patrik Wojtowicz, Daniel Zelenka

POJĎME DO DIVADLA NA VINOHRADECH!

Iva Berčíková

Ze široké nabídky tohoto divadla jsem vybrala představení *Za dveřmi*, které se hraje na Studiové scéně ve středu 24. 3.

Z popisu hry na webu divadla:

„Jeden pražský dům, několik generací jedné rodiny. Rodina je za druhé světové války, za totalitu a stejně tak i dnes odsunutá do několika málo pokojů ve vlastním domě, který okupují cizí lidé. V současnosti musí mladý pár, Anna a její muž, pronajmát dům turistům přes Airbnb, aby splatili hypotéku na rekonstrukci domu. Jejich manželství se vzhledem k napjatým okolnostem ocitá v bouřlivé fázi. A k tomu se

v domě ubytuje Annin bývalý spolužák a přítel David, který se právě vrátil z Hongkongu...

O několik desetiletí dřív se Annin pradědeček Josef potýká s jinou okupací v domě: je rok 1939 a do domu se nastěhoval německý důstojník a Josef musí chránit své dcery. A historie má nepříjemnou tendenci se opakovat. Při osvobození Prahy se do domu nastěhují ruští vojáci. Po komunistickém puči do domu zase stát nastěhuje nevídané nájemníky, kteří neplatí činži. Vnější politické vření se přelévá i do domu a jádra rodiny: Josefovy dcery Týna a Běta se ocitají každá na jiném pólu politického spektra a vztah mezi nimi se vyostřuje.

Za dveřmi je cizí element, za dveřmi se dějí větší dějiny. Pro každou generaci téhle rodiny je dům závazek i výzva, v každé generaci jsou dům i rodina okupovány a v každé generaci musí Josef, Týna, Běta, Marie a Anna volit, jestli zůstat v domě za cenu útisku, nepohodlí, osobní nesvobody, anebo dům opustit a odpoutat se od tradic a rodinného dědictví. Je vhodná volba emigrovat, oprostít se od svých kořenů, nebo je má člověk kultivovat a narážet přitom na neustálé existenční problémy?

Hra se zamýšlí nad českou historií a tím, jak staré události, vztahy a vazby determinují životy současné generace.“

Podrobnosti a přihlášky najdete na mensa.click/1ms.

VALNÁ HROMADA MS PRAHA

Tomáš Nováček

Dovolte mi, abych vás srdečně pozval na valnou hromadu Místní skupiny Praha, která se bude konat 19. 5. v Absolutním Bowlingu (Osadní 28, Praha 7 - Holešovice) od 18:45.

Jak jste jistě pochopili, tak se kromě voleb předsedy a místopředsedy MS Praha bude hrát i bowling. Všichni, kdo chtějí hrát, se musí

přihlásit, ostatním stačí prostě přijít. Přihlašovat se můžete na mensa.click/1mr. Volby začnou ve 20:45.

Po dlouhých (ale pěkných) deseti letech v roli předsedy MS Praha jsem se rozhodl o post neucházet. Pokud přemýšlíte o tom, že byste se role zhostili, dejte mi, prosím vědět na TomasNovacek@seznam.cz

MALÝ ŠTÁB, VELKÝ SVĚT: JAK VZNIKÁ CESTOPISNÝ DOKUMENT

Zuzana Kořínková

Cestopisný dokument může na obrazovce působit jako poměrně nenáročná mozaika zážitků: dá se do něj pár výrazných míst, pár silných setkání, charismatický průvodce a máte hotovo. Ve skutečnosti jde ale o jeden z nejnáročnějších žánrů, a to jak produkčně, tak lidsky a autorsky. Pokud má dokumentární film divákovi opravdu něco předat, musí předem mít jasný důvod existence a důkladnou přípravu. A také štáb, který si poradí, když se v terénu během natáčení všechno zkomplikuje a několikrát změní. O dokumentární tvorbě mluvil v rámci Mensa Akademie režisér a producent Vít Bělohradský.

Cestopis není dovolená s kamerou

Ta představa zní lákavě: „Jedeme na dovolenou, tam něco natočíme a vznikne z toho díl cestopisu.“ Jenže jedna epizoda půlhodinového cestopisu může znamenat i čtvrt roku přípravy – rešerše, dramaturgie, plán, kontakty, logistika, povolení, bezpečnost, lokace, domluvení témat a situací, které se budou točit. „Než vezmu kameru do ruky, musím vědět, co tam hledám,“ říká Bělohradský. „Je to jako s fotografií. Než uděláte fotku, měli byste vědět, co chcete vyfotit.“

Teprve na takovém základě může vzniknout dokument, který není jen sestříhem hezkých záběrů, ale má příběh a rytmus. A hlavně po něm divák ví víc než předtím.

Proč vůbec točit: motivace jako základ

U dokumentu se vyplatí položit si otázku, která zní jednoduše, a přitom je zcela klíčová: Proč daný projekt dělám? Nejen proto, že „se uživím“ nebo že se to hodí do vysílání, ale co navíc má cesta přinést. Cestopis může motivovat k poznávání světa – anebo paradoxně posílit vztah k domovu. Oba výsledky dávají smysl. Čím víc člověk vidí země, kde život komplikují diktatury, chudoba nebo nestabilita, tím jasněji si uvědomí, jaké výhody má i obyčejné „normální“ fungování.

Malý štáb jako tajná zbraň

Televizní dokument se dá dělat různě: s velkým týmem, karavany, flotilou aut a několika kamerami... anebo v minimalistické verzi. Malý štáb přitom má jednu zásadní výhodu – dostane se blíž k lidem.

Velké produkce jsou často z logistických i kulturních důvodů nucené točit z dálky. Nejen kvůli pravidlům, ale i proto, že už sama jejich přítomnost vytváří bariéru. Naopak malý tým působí civilněji, méně ruší a někdy se díky tomu dostane k situacím, které jsou pro diváka nejcennější: autentické momenty, důvěra, pozvání, otevřené rozhovory.

Bělohradský popisuje například zkušenost z Váránasí. Zatímco stovacetičlenný zahraniční tým s Morganem Freemanem točil gháty jen z dálky („bohužel se tam nesmí“), malý český štáb se na pozvání místní komunity dostal přímo mezi obřady.

Je to ovšem vykoupené tím, že v malém týmu musí každý dělat skoro všechno. Kameraman je zároveň zvukař,

produkční, řidič, někdy i maskér a pomocník průvodce. A po nocích občas žehlí košile.

Správný průvodce: hlavně uvěřitelný

Průvodce v cestopise není jen někdo, kdo stojí v záběru. Je to nástroj vyprávění. Divák skrze něj čte zemi, filtruje informace a prožívá emoce.

Existují dva funkční přístupy:

1. průvodce je zkušený, vede diváka jistě a s přehledem,
2. průvodce se učí cestovat „před kamerou“ – a divák sleduje jeho proměnu.

Druhá varianta může být velmi účinná, pokud je upřímná. Když se člověk ze střední Evropy ocitne v prostředí, které nechápe, a přízná obavy, odpor nebo zmatek, paradoxně to zvyšuje důvěru. Divák mu věří, protože nejde o pózu. A když se ten samý člověk během série promění v někoho, kdo chce ochutnat, zkoušet a chápat souvislosti, vzniká skutečný příběh.

Bez znalosti země to nejde

Dobrá epizoda nevzniká z prvního dojmu. Tvůrci, kteří chtějí jít hlouběji než na úroveň „památky–pláž–trh“, si vybírají lidi, kteří danou oblast znají, mluví místním jazykem a nejsou v zemi poprvé. Jinak film skončí u náhodných scén bez výpovědi.

Cestopis si má umět položit klíčovou otázku: Co to říká o téhle zemi a lidech v ní?

Nestačí natočit hezké surfování na Bali, pokud na vlnách jezdí převážně turisté. Hezký obraz ještě není sdělení.

Nepředvídatelnost jako součást žánru

Natáčení dokumentu je vždycky trochu hazard – a v cestopisu to platí dvojnásob. Jednou do toho vstoupí politika, jindy počasí, jindy místní pravidla. A někdy globální krize.

Pandemie ukázala, jak rychle se může situace obrátit: tým může odjít do země, kde je klid, a po pár týdnech z ní odletět v okamžiku, kdy propuká katastrofa. K tomu přidejte falešně pozitivní testy, místní „hru na peníze“ a nutnost během hodin rozhodovat, jestli jde o reálné nebezpečí. Producent v takových chvílích neřeší estetiku záběru, ale bezpečnost lidí.

Stoprocentní zdravotní zajištění v terénu neexistuje. Dá se pracovat s tím, co je rozumné: pojištění, kontakt na lékaře, základní vybavení, antibiotika, vlastní jehly a injekce, aby je štáb nemusel odebírat z místních zdrojů, a zkušenosti z předchozích cest. Zbytek pak je někdy o život, někdy o dlouhou rekonvalescenci a někdy si vyžádá improvizaci, kterou by člověk doma ani nepovažoval za možnou.

A vedle toho platí překvapivě jednoduchá věc: nejlepší jazyk na světě je úsměv. I v situacích, které vypadají opravdu špatně.

Pro koho se točí: český nebo světový trh

Každý dokument musí vědět, komu se nabízí. V českém prostředí je zásadní rozdíl mezi projektem pro komerční televizní slot a projektem pro veřejnoprávní, edukativnější platformu.

U mezinárodního trhu navíc vstupuje do hry obchodní realita. Třeba průvodce v obraze je často problém – pokud mluví česky, pro mnohé zahraniční stanice je to hůř prodejné. Lépe funguje voiceover (komentář mimo obraz), který se dá snadno přepsat a nadabovat do jakéhokoli jazyka. Zní to tvrdě, ale je to jeden z důvodů, proč se formát v zahraničí staví jinak než doma.

Cestopis, který má sílu, tedy nevzniká jen z exotiky. Vzniká kombinací tří věcí – jasně představy, proč jedu a co chci vyprávět, poctivé

přípravy a znalosti země, a konečně upřímného lidského prožitku. Není o tom, jak „to bylo krásné“. Je o tom, co cesta udělá s člověkem. Bělohorský závěrem zmiňuje „pravidlo Indie“ – pokud člověk nepřijme místní způsob života a zůstane jen evropským soudcem nepořádku, krav a davů, bude trpět. Když vše ale přijme s pokorou, začne ho to obohacovat – a přesně o tohle v cestopise jde.

Záznam přednášky: mensa.click/1mt

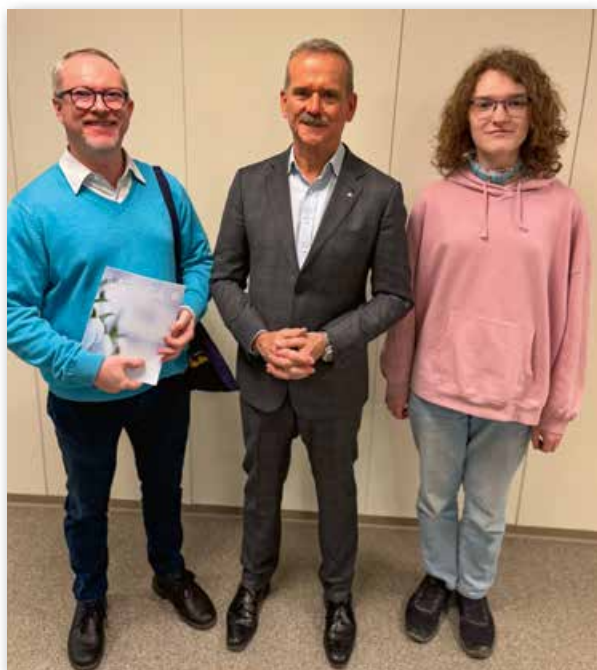

Cestopis Víta Bělohorského Hledání ztracených světů je ke zhlédnutí na webu iVysílání – mensa.click/1n3

SETKÁNÍ S MENSANTROPEM

HOnza Koudelka

Před čtyřmi lety pro můj seriál Mensantrop přijal pozvání na rozhovor kanadský astronaut Chris Hadfield (výsledek si můžete přečíst na magazin.mensa.cz/mensantrop-chris-hadfield). Od té doby Chris zůstává jednou z nejvíce inspirujících osobností, se kterými jsem měl kdy příležitost mluvit. Proto když jsem se dozvěděl, že přijede do Česka, rozhodování, zda koupit vstupenky na jeho vystoupení, nebylo moc složité.

Multimediální show „A Journey Into the Cosmos“ se konala 1. prosince v Kongresovém centru v Praze a následně znovu o den později v Bobycentru v Brně. Věděl jsem, že je to sázka na jistotu, proto mě překvapilo, jak málo bylo v „kongresáku“ lidí. Že by o známého velitele Mezinárodní vesmírné stanice mělo zájem tak málo Čechů? Vysvětlení na sebe nenechalo dlouho čekat. Přestože to mám asi 5 minut pěšky, událost jsem si dal totiž do kalendáře s velkou časovou rezervou a na místo jsme s dcerou dorazili více než hodinu před začátkem.

V klidu jsme se pohodlně usadili do sálu a sledovali, jak se pozvolna zaplňuje. Moc prázdných míst nakonec nezůstalo. Krátce před začátkem představení dorazil mezi diváky i Aleš Svoboda, následován českými vesmírnými kadety. Začali jsme tušit, že kanadský astronaut nebude jediným, kdo se podívá na jevišti...

Chris hned v prvních minutách potvrdil, o čem mi před čtyřmi roky povídal, že aby se člověk mohl stát astronautem, musí se stát odborníkem v obrovské škále oborů. V úvodu nám velmi efektně ukázal, jak obrovský je vesmír a jak malá je Země i lidstvo. Věřím, že jsem nebyl sám, komu se hned vybavily verše Wolkerovy básně Pokora.

Hned první promítnutý obraz ukázal, že Chris svou prezentaci přizpůsobil českému publiku, což později doplnil i vtipnou narážkou

na Brno. Během vystoupení vyprávěl o své cestě k profesi astronauta, ke které ho jako chlapce inspirovalo první přistání lidské posádky na Měsíci. Tehdy se prý každý kluk chtěl stát astronautem. Aby se mu to ale povedlo, potřeboval podle Chrisa hlavně neskutečné odhodlání a ochotu se celý život učit.

Celá prezentace byla naplněná vědou, zajímavostmi i osobními příběhy, nechyběla ani Chrisem zahraná a zazpívaná Space Oddity, jejíž verze natočená právě na palubě ISS přinesla Chrisovi přes padesát milionů zhlédnutí na YouTube. Ve druhé části Chris pozval na pódium Aleše Svobodu, který vtipně kontroval, že pochází z Brna, a představil divákům „budoucnost“ výzkumu vesmíru v podobě vesmírných kadetů, studentů, kteří se v rámci programu Česká cesta do vesmíru zúčastnili mise Zero-G a vyzkoušeli si na vlastní kůži stav beztláče.

Nejvíce dojmů ve mně ale nakonec nezanechala výborně připravená prezentace, nýbrž dva bloky, ve kterých Chris Hadfield odpovídal na dotazy diváků.

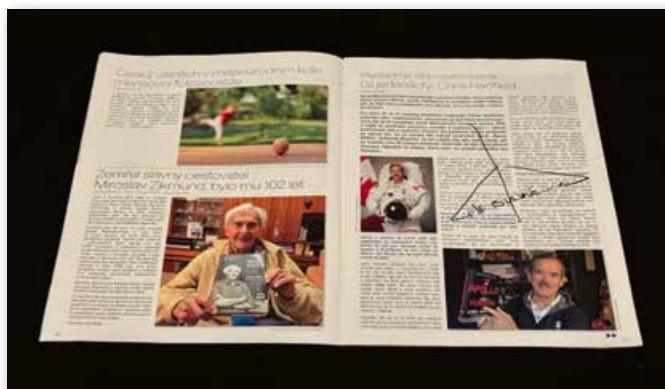
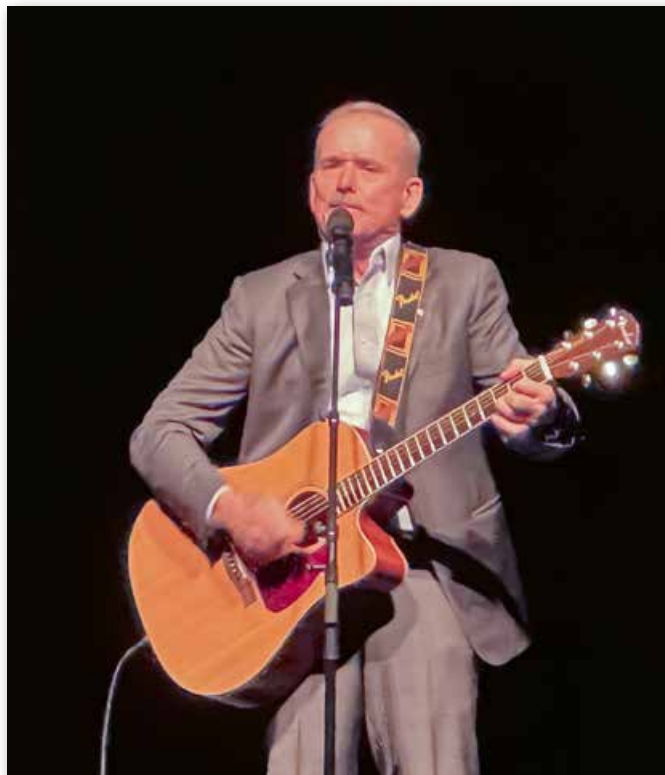
Objevil se i dotaz, jaký vtip použije následující den v Brně, když v Praze si vystřelil právě z Brna. Chris celkem pohotově odpověděl, že asi využije nějaké jiné nepodstatné město, třeba Ostravu...

Uvedl na pravou míru i čínskou propagandu, která se snaží tvrdit, že Velká čínská zeď je jediným lidským tvůrem viditelným z oběžné dráhy. Ta přitom z ISS vůbec rozpoznatelná není, protože splývá s okolím. Naopak třeba Letiště Václava Havla je prý z oběžné dráhy vidět velice dobře.

Jedna divačka se zeptala, zda Chris rád hraje společenské hry. Otázka byla účelná, protože Chrisovi následně darovala českou společenskou hru Galileo Galilei autora Tomáše Holka. Chris tazatelku pozval na pódium a také se na něco zeptal: „Zkusila byste bungee jumping?“

Chris, který nesčetněkrát riskoval svůj život, nejprve jako zkušební pilot, pak jako astronaut, otázku rozvedl pro mnohé nečekaně: „Já bych to neudělal a nechápu, proč to někdo dělá.“ Vysvětlil, že mu dává smysl riskovat život v případě, kdy to má smysl, kdy to někomu pomůže. Jako zkušební pilot například pomohl vyvinout technologie, které dnes pomáhají přecházet leteckým haváriím. To, že někdo skočí z mostu na gumě, ale nic užitečného nepřinese.

Hlavní poselství, které se divákům kanadský astronaut snažil předat, koresponduje s naším o čtyři roky starším rozhovorem, kdy řekl, že „Největším omezením, které máme, jsou hranice, které si sami stanovíme.“ Tu největší sílu k dosažení našich cílů, najdeme sami v sobě. V odvaze to zkusit a ve vytrvalosti nenechat se zastavit neúspěchy. A nic vám tu odvahu neposílá tolik jako osobní setkání s někým, kdo vás k ní může inspirovat celým svým životem.

INDIE PLNÍ SNY

Tereza Cimburková

Nejsem žádný dobrodruh. Přesto jsem se vydala do Indie. Sama s 29 neznámými lidmi. Když se mě okolí ptalo na podrobnosti, moje důvěra v Mensu neznala hranic. Sdělovala jsem všem s humorem sobě vlastním, že díky ní to jistě bude „chytře naplánováno“. Stejně tak jsem věřila, že parta cizích lidí, která se na skoro tři týdny stane mými doslova nejbližšími, bude v pohodě. Možná to bylo bláhové, ale oboje se vyplnilo. Stejně jako dětský sen vidět Taj Mahal a tygra v živé přírodě. A dospělý sen vidět ulice, kde pomáhala Matka Tereza.

Slavný a bohatý

Když jsme ve spacím vlaku indické páté (tj. nejnižší) třídy řešili naše budoucí plány, jeden z party vyslovil v lehké nadsázce přání „být slavný a bohatý“. A v tomhle je Indie dokonalá: stalo se to téměř okamžitě. Slavný jste kvůli barvě pleti a bohatý díky rupiím a místním cenám. Protože ty ceny! Měli jsme smlouvat, ale často mi to bylo až hanba. Chcete trs banánů za pětikorunu, no to ne, oni chtějí, ať to usmlouváte na čtyři! Ani jsem si nechtěla vozit oblečení, ale nakonec jsem ráda, že mám na památku nádhernou sukni, kterou mě prodávající donutili koupit ne za 500 ale za 120 Kč. A ještě se s vámi vyfotí.

Jestli si někdo chce vyzkoušet, jaké to je být v kůži slavné hollywoodské hvězdy, doporučuji vyrazit právě sem. Každý bude mít zážitek z toho, že vás potkal. A mějme si korektnost, kde chceme, bylo to jen protože jsme byli bílí. My jsme konkurovali i hvězdám Bollywoodu – publikum otáčelo mobily a pozornost střídavě z podia na nás v publiku a zase zpět. A fotit se s námi chtěli nakonec jak diváci, tak herci a zpěváci. Takže teď na indických sítích už čtvrt roku kolují tisíce fotek s námi. Jedna z nich je teenagera, který se jel poprvé podívat na Taj Mahal, ale což o to... Vyfotil se tam s bílou 45 letou paní! Doufám, že má hodně lajků. Smajlík.

Laskavost tisíce tváří

Věřím, že to nebylo jen barvou pleti. Ale asi to mělo největší zásluhu. Respektive je to zaujalo. A pak stačilo málo: usmát se. Nejkrásnější a nejrychlejší komunikační styl. A v Indii i nejčastější, protože lidí kolem byly... no zhruba miliony. S některými jsme se i zastavili, s některými jsme i mluvili, někteří nám chtěli podat ruku, někteří nám mávali a další přidávali k mávání „helóu“, mnozí se odhodlali si říct o společnou fotku, ještě víc si jich nás fotilo aspoň tajně. Ale

úsměv, ten vyloudil téměř každý. Úsměvy a barevnost oblečení mi také uložily do srdce nejsilnější pocit z téhle země.

Laskaví na mě ale byli i moji spolucestující. A doufám, že to nebylo jen proto, že jsem drobná. To totiž znamená, že jsem byla na cestách i v ubytováních dobře skladná, hodící se jako spolucestující do vlaků, autobusů i tuk-tuků. O mém minibatochu o váze 8 kg ani nemluvě, ten byl při letištních transferech velmi oblíbený! Je až zázračné, že jste schopni vstoupit do jiné hromadné bubliny s tím, že natolik souzníte, že s ní nemáte problém téměř okamžitě splynout.

Jazyková ne/dostatečnost

Taxikáři se ptali, jestli se domluvíme bengálsky. Joj, tenhle cizí jazyk jsme zrovna v nabídce předmětů neměli, a to jsem chodila na jazykové gymnázium. Indové však mají v nabídce v rámci své miliardy obyvatel na 200 místních jazyků... Na letišti tak nějak očekáváte, že se domluvíte. Musím říct, že otázku „Juendifetaj?“ jsem pochopila (nebo spíš odhadla) až napotřetí. Na ulici to bylo ještě horší, ale potkávali jsme i zcestovalé Indý s vhodnou jazykovou vybaveností a dobře umělo i mnoho žen – především prodejkyň. Přineslo nám to spoustu informací, ale většinou i smutných a bezútěšných lidských příběhů. Běžná vybavenost u vzdělaných (setkali jsme se s indickými členy Mensy) čítá čtyři jazyky. Angličtina, hindština a další dva „místní“. Jasně, že jsem si jako vždycky před cestováním mimo svou zem natrénovala aspoň to základní v dané řeči, ale... ve výsledku to bylo snadné: Namasté!

Namasté 🙏

Vlastně všechno, co je pro mě důležité, dokáže Indie ukryt, respektive ukázat v jediném gestu. Namasté. Klaním se ti. Božství ve mně zdraví božství v tobě. Dlaně sepnuté u hrudníku – u srdce – reprezentují pokoru, lásku, respekt a rovnost. Také poděkování, projev úcty, sounáležitosti. Odkládáme své ego a zdůrazňujeme, že jsme v jádru všichni stejní. Kéž by! Můj další sen, ale asi trochu větší a složitější, než „jen“ vidět tygra nebo být (aspoň dočasně) slavný a bohatý! Ale co by to bylo za život, kdybychom už neměli další sny... Sláva snům! A sláva a díky hlavně Tomášovi za zajištění autentických zážitků z Indie, tohle se vážně povedlo, důvěra byla zcela na místě!

P.S. Kdo si až sem láme hlavu nad letištním dotazem v místní angličtině, nebudu vás trápit bez pointy, celník se ptal, zda jsem poprvé v Indii...

JSOU VŠICHNI GÉNIOVÉ PROTI NEKONEČNU? A CO NA TO LOGIKA.

Jan Fikáček, jan.fikacek@mensa.cz

Je překvapivé, jak mnoho géniů minulosti odmítalo existenci nekonečna. Než se ale do tématu nekonečna pustíme, musíme uvést, že nekonečna jsou dvě, což formuloval už Aristoteles. To „pravé“ tzv. aktuální nekonečno je nekonečno hotové, a to až do konce. Druhé je potenciální „nekonečno“: třeba v případě přirozených čísel je „nekonečná“ řada naznačena několika prvními členy, 1, 2, 3 .... Ony tečky znamenají vlastně algoritmus, konkrétně přidávej jedničku. Tato řada je vždy konečná, ovšem kdykoliv jde prodloužit. My se nadále soustředíme na aktuální nekonečno, které budeme označovat jen jako nekonečno. Když by mělo jít o to druhé, vždy uvedeme, že je potenciální.

Jak jsme již uvedli, velké množství géniů minulosti odmítalo aktuální nekonečno. Byl to třeba již zmíněný Aristoteles, nebo Euklid (svě v „nekonečnu“ protínající se rovnoběžky měl definovány potenciálně). Zenon z Eleje svými známými paradoxy také zpochybňoval nekonečno, konkrétně nekonečné dělení prostoru nebo času. Dalšími odpůrci nekonečna byli Archimedes, Avicena, Galileo, Thomas Hobbes, John Locke, Newton, George Berkeley, David Hume, a matematici d'Alembert, Lagrange, Gauss, Cauchy, Poincaré a další. Dokonce samotný Cantor, který založil svou teorii množin na nekonečné množině přirozených čísel, zastával názor, že neexistují nekonečně malé veličiny, a že kalkulus pracuje pouze s limitami. To ale oslabuje i jeho pozici pro teorii množin, jak je mu vytýkáno, neboť jeden typ nekonečna uznává, jiný ne. Ještě k odpůrcům existence nekonečna přidejme žijícího génia Dorona Zeilbergera, což je matematik, kterého někteří řadí na úroveň Fieldsovy medaile (tato medaile je obdobou Nobelovy ceny, ale pro matematiku, a je vzácnější než Nobelovka, protože se uděluje jednou za 4 roky).

Vypadá to, že velká převaha názorů je na straně „odmítačů“ nekonečna. David Hilbert s jeho programem absolutní matematiky sice prohlásil: „Nikdo nás nebude moci vyhnat z ráje, který pro nás vytvořil Cantor.“, a myslel tím Cantorovu teorii množin založenou na nekonečnu, ale najdeme i jeho překvapivé prohlášení, že: „... nekonečno nikde nenajdeme; není přítomno v přírodě ani není přípustné jako základ našeho racionálního myšlení...“. Považoval je jen za fiktivní, nicméně užitečný koncept, ne za ontologickou, tedy existující entitu. I Kurt Gödel, asi nejčistší zastánce aktuálního nekonečna, považoval nekonečnou množinu přirozených čísel, tuto bránu, kterou kolem roku 1900 vtrhl nekonečno do matematiky, za silnou idealizaci a dával taky šanci „nekonečnu“ potenciálnímu. Skoro to vypadá, že jediný čistý zastánce nekonečna byl Bolzano, v jehož Paradoxech nekonečna lze ale celkem snadno zjistit, že píše často spíše o nekonečnu potenciálním, pokládá je ho za aktuální.

Ale pravda nejde odhlasovat, a to ani génií, takže stojí-li logika proti všem géniům, vyhrává logika. Ostatně, kdyby dnes matematici hlasovali, obrovská většina by se nekonečna zastala. Ale co na věc tedy říká sama logika? I z pohledu

logiky to vypadá na prohru nekonečna. Ono by mohla úplně stačit jazyková analýza pojmu nekonečna. Má to být něco, co nemá konec, ovšem dotažené až do konce. Nic už by nemělo jít přidat jako u potenciálního „nekonečna“. V angličtině je pro nekonečno dokonce běžný termín completed infinity. Jak říkal geniální matematik profesor Vopěnka, je to „vyčerpání všech nevyčerpateľných možností“. Už tato rozpornost tohoto pojmu by vlastně stačila, aby bylo jasné, že nekonečno neexistuje. Nebo si

můžeme uvědomit, že nekonečnou řadu přirozených čísel nelze realizovat, protože „poslední“ člen té řady by měl nekonečné cifery, což nelze zapsat, tedy ani myslet v konkrétní podobě. Ovšem to zdaleka nejsou jediné argumenty nebo vlastně důkazy, jen jsou to ty nejjednodušší.

Galileo totiž podal důkaz spornosti nekonečné řady přirozených čísel (těch dveří, kterými se nekonečno dostalo do matematiky). A tento důkaz svou přesvědčivostí zabránil vstupu nekonečna do matematiky zhruba do roku 1900. Galileo to udělal tak, že vedle sebe postavil dvě řady. Jedna řada byla řada přirozených čísel, 1, 2, 3, 4, ..., druhá pak řada jejích druhých mocnin, 1, 4, 9, 16... Samozřejmě každá mocnina patří ke svému základu, tedy by nekonečná řada přirozených čísel měla být stejně velká jako řada odpovídajících mocnin. Ovšem mezi mocninami jsou zase mezery, kam lze doplnit 2, 3, 5, 6, 7, 8 atd. Tedy řada mocnin má menší počet členů než řada přirozených čísel. Tyto dvě řady jsou překvapivě současně stejně i různě velké. Představa této nekonečné číselné řady je tedy sporná, protože neexistuje stejně jako třeba trojúhelník s pěti vrcholy. Tento důkaz je dnes zastánci nekonečna, eufemisticky nazývaný jen jako paradox. Ovšem jakýkoliv rozpor v základě formálního systému znamená tzv. logickou explozi, tedy to, že cokoliv souvisí s rozporným pojmem, lze současně dokázat i vyvrátit. Je to tedy konec racionálního uvažování. Sporné pojmy proto ve vědecké abstrakci neexistují, jsou nevědecké.

To se ostatně v teorii množin jasně ukazuje na jejich „paradoxech“, jako třeba Cantorův paradox množiny všech množin, Burali-Fortiho paradox, Banach-Tarského paradox (to je ten, jak rozdělit jednu kouli na dvě, stejně jako ta původní). Dále jsou to o lingvistiky směřující paradoxy Berryho a Richardsův. Z rozporné představy nekonečna plynou neřešitelné problémy axiomu výběru a existence kontinua. Samozřejmě nejde v žádném případě o paradoxy, ale o rozpory, které ukazují na nesmyslnost, tedy neexistenci nekonečna. Když nekonečno odmítneme a přijmeme jen potenciální „nekonečno“, zmizí všechny neřešitelné problémy a všechny „paradoxy“, jako kouzelným proutkem. Zastánci nekonečna ale tyto problémy neumí vyřešit, nebo mají „řešení“, která jsou nesystematickými ad hoc záplatami, která nejsou ničím logicky podložena. Třeba, aby se nemohla množina všech množin vkládat pořádkem do sebe, čímž přestane být množinou všech množin, vymyslí se, že je to třída, které se zakáže vložit samu do sebe. Co ale zabráni tomu, aby se do sebe vložila? Nic. Není v tom žádná logika.

Krásně je vidět, jak veškerá tajemná paradoxnost, tedy nesmyslnost, zmizí použitím potenciálního nekonečna, třeba na paradoxu Hilbertova hotelu. Hotel to je nekonečný, plně obsazený, kam ale přijede autobus s nekonečným nových hostů, a přesto se do hotelu všichni vejdou. Když na to jdeme potenciálním „nekonečnem“, je to průhledné. U hotelu máme stavební partu, která v mžiku dostává kolik jen pokojů je třeba. Hotel je pochopitelně vždy konečný, jen je tedy „nafukovací“, neboli potenciálně „nekonečný“. Stejně počet nových hostů je jen potenciálně „nekonečný“, tedy vlastně vždy konečný.

Dále, jakákoliv teorie množin sice říká, že je postavena na nějakém nekonečnu, ale když ji prozkoumáme, zjistíme, že ve skutečnosti ho nikdy nepoužívá, tedy kromě hraničních úvah o „paradoxech“. Je to podobné, jako když měl Newton ve své fyzice nekonečnou rychlost, ale ta se nikdy v klasické fyzice nepoužívá, protože by vznikly nesmysly s nevalidní výsledek. Teorie množin používá vždy jen konečný počet prvků množin, ale bez hranic, tedy jen potenciálně „nekonečné“ mnoho prvků. Ostatně velmi často používaný zápis nekonečné řady nekonečných čísel je $1, 2, 3 \dots$, a to je na hony nekonečnu vzdálené. Mimochodem, obrana nekonečna ze strany matematiků se zakládá právě na tom omylu, že bez nekonečna není teorie množin možná.

Používat v matematice potenciální „nekonečno“ je mnohem složitější než užití nekonečna, protože má navíc oproti nekonečnu horizont, za kterým jsou hodnoty neznámé nebo neurčitě. Jaké to fuj v božské matematice, že? (Že bychom zrušili i statistiku, protože je jen pravděpodobnostní?) Mnohem zjednodušší je mít matematiku na základě tvrzení, že žádný horizont a neurčitost neexistují (což ale zase dává nekonečně se opakující nudu). Zjednodušení potenciálního „nekonečna“ na nekonečno je ale seriózní vědecký postup, jak řešit jednodušší verzi problému či teorie, když je plně řešení problému zatím velmi obtížné ba nemožné. Tak to udělal i zmíněný Newton ve své fyzice, který velkou leč konečnou rychlost světla nevědomě nahradil možností nekonečné rychlosti plynoucí z jeho absolutního prostoru a absolutního času. Kdyby omezil rychlosti rychlosti světla, musel by vybudovat speciální i obecnou teorii relativity, což bylo v jeho době zhlou nemožné.

A i z tohoto newtonovského případu je zřejmé, že nekonečno je neexistující utopická idealizace. Fér by bylo vědomě deklarovat, že horizont potenciálního „nekonečna“ nebudeme zatím řešit a odložíme tento problém na později, a že stavíme pouze konečnou zjednodušenou teorii. Mimochodem, je tedy zřejmé, že nekonečno je defacto jednodušší a „menší“ než potenciální nekonečno, protože potenciální „nekonečno“ = nekonečno + horizont + svět za horizontem.

Samozřejmě důkazů neexistence nekonečna je více. Dalším je Skolemův „paradox“, který jasně ukazuje neurčitost nekonečna, konkrétně nemožnost realizovat nekonečnou řadu přirozených čísel. Úvaha je založena na tom, že si myslíme nějaké přirozené číslo M , větší než jakékoliv kdy realizované/myšlené největší přirozené číslo. Jeho hodnotu neznáme, ale můžeme vytvořit sčítáním či odčítáním kolem něj podmnožinu přirozených čísel, která se chová stejně jako obvyklá přirozená čísla, jen neznáme jejich hodnoty. Když tuto podmnožinu budeme rozšiřovat, může zasáhnout i do přirozených čísel, jejichž hodnoty už byly určeny, čímž vznikne schrödingerovská situace (znáte Schrödingerovu živo-mrtvou kočku, že?). Některá čísla mají a současně nemají známou hodnotu. Dokonce můžeme takovou podmnožinu (možná) protáhnout až do záporných čísel, takže některá čísla současně budou i nebudou přirozená. Takových podmnožin je možné udělat libovolný počet a budou se současně překrývat i nepřekrývat atd.

Hlavně se ale množina přirozených čísel roztrhla na libovolný počet neurčitě vzdálených podmnožin, protože takových čísel můžeme myslet libovolný počet, nejen M . Tato množina tedy není kompaktní, jak se klasicky předpokládá. Je i nesourodá co do charakteru. Standardní část je určitá, ostatní části ne. Množina všech nekonečně mnoha přirozených čísel tedy není aktualizována, není ani aktualizovatelná, pročť neexistuje. Dokonce je snadné si představit, že neurčitá část množiny přirozených čísel je mnohem větší než ta část určitá, a kdyby nekonečno skutečně existovalo, byla by ta neurčitá část nekonečně větší než ta určitá. Množina všech přirozených čísel by tak obsahovala přesně 0 % aktualizovaných přirozených čísel se známou hodnotou,

tedy jako celek by byla tato množina zcela neurčitá. Neexistuje proto v té určité podobě, jak se obvykle má za to.

Skolemův důkaz je vlastně formálnější vyjádření faktu, že všechny entity (lidé, počítače, knihy...), které obsahují matematiku, mají všechny vlastnosti (paměť, rychlost operací atd.) konečné. Nekonečno proto provždy v nich nemůže existovat, a to ani v abstrakci. A naděje, že je nekonečno v platónské říši idejí, zhasne už otázkou, kde se tato říše nachází. U boha? To jsme ale už opustili vědu a skončili v náboženství. (Mimochodem, realita nemá s nekonečnem celkem žádný problém, neboť fyzika tvrdí, že když se někde v rovnicích objeví nekonečno, znamená to, že dané teorie tam už neplatí. To je vlastně tvrzení, že nekonečno v realitě neexistuje, je to jen artefakt.)

A tady jsme u toho bodu, kudy se naivní a iracionální představa nekonečna dostala do matematiky. Nekonečnou paměť a nekonečnou rychlost uvažování potřebnou k realizaci všech nekonečně mnoha přirozených čísel (či jiného nekonečna), má jedině všemohoucí a vševědoucí bůh. Žádný člověk nebo jeho výtvar takové vlastnosti nemá. Proto když člověk uvažuje o jakémkoliv nekonečnu, rouhá se a namyšleně si představuje, že je roven bohu. Ale není, má k němu nekonečně daleko. A v lidském světě extrapolace ze známého do neznámého je tím méně spolehlivá, čím na větší vzdálenost se dělá. Zde se ale dělá extrapolace na nekonečnou vzdálenost, takže je jasné, že taková extrapolace je zcela chybná. Nekonečná množina všech přirozených čísel (pro nás, řečeno s Kantem) neexistuje, jak také ukazuje ve svém článku Neexistence množiny všech přirozených čísel (mensa.click/1n2) geniální profesor Vopěnka. Existuje jen pro boha, který neexistuje. (Nic proti bohu, jako motivaci, viz třeba pyramid, teorie množin nebo středověké umění. Ale do vědy jako argument bůh nepatří.)

Námítka, že omezit matematiku lidskými limity, znamená antropocentrismus, se odmítne snadno. I kdyby existovaly entity absolutně nedosažitelná našim uvažováním, my o nich nemůžeme říci, že existují, právě proto, že jsou pro nás zcela nedostupné. Takže tvrdit, že existují, je tvrzení zcela nepodložené a nedokazatelné. Princip falsifikace (Popper) určitě máme ve své intuici správně. Jde o princip, že každou konkrétní hranici našeho antropocentrického poznání můžeme posunout, překonat. Problém ale je, že když ji chceme posunout nekonečněkrát či do nekonečna, což je v podstatě totéž, vznikne logická smyčka. Je to jako kouzelnický trik tahání králíka z klobouku. Králík se prostě někam skrytě vloží, aby ho kouzelník následně „stvořil“. Stejný podvůdek se udělá i s nekonečnem, pokud se poctivě nepřizná, že pro něj není žádný důvod a zavede se jako rozporný axiom.

Chceme-li zkonstruovat třeba nekonečnou množinu přirozených čísel, musíme nekonečněkrát přidat číslo 1. To je ale konstruování nekonečna tak, že do úvahy nekonečno v jiné podobě vložíme předem. Je to tautologie nekonečna. A protože ani to „tajně“ vložené nekonečno (nekonečné přidávání jedničky) nelze získat bez jiného nekonečna (třeba nekonečného času), je jasné, že to „tajně“ vložené nekonečno potřebuje jiné, ještě více skrytě vložené nekonečno. A tak bychom mohli postupovat do „nekonečna“. Že by každé nekonečno potřebovalo ke své existenci „nekonečně“ mnoho jiných nekonečnů? Krásný pohřeb nekonečna, že?

Nekonečno je evidentně iracionální nevědecký koncept, podoba boha v matematice, která nejenže není v matematice vůbec potřeba, ale vytváří v ní také neřešitelné rozpory. Že je nekonečno božský omyl můžeme zjistit i z historie. Jak píše Petr Vopěnka, znalec historie matematiky, jediný důvod pro nekonečno v matematice byl vždy bůh. To je zcela zřetelné i z Bolzanových Paradoxů nekonečna i z Cantorových prohlášení. Cantor třeba první nekonečné ordinální číslo nazval omegou, což připomíná biblické „já jsem alfa a omega“.

Všimněme si, že výše jsme v podstatě nepoužili žádný matematický argument. Je to logicky proto, že problém existence nekonečna ani není matematický problém. Jde v něm totiž o to, jestli existuje absolutní abstrakce. Ovšem matematika neřešení ani to, co je to abstrakce, ani to, co je to absolutní, a už vůbec ne, co to znamená existovat. Tyto termíny jen ve zjednodušení přijímá z obecnějších, nematematických úvah.

Ještě uveďme, že oproti statickému a údajně určitému nekonečnu má potenciální „nekonečno“ výhodu se své neurčitosti a dynamičnosti. Jak je výhodné začlenit neurčitost do matematiky nám ukázalo zavedení neznámé, bez které by se třeba rovnice řešily hodně obtížně. A zavedení proměnné umožnilo třeba vznik funkcí, bez kterých si nelze matematiku už vůbec představit.

A ještě filosofický závěr. I když jen metaforický. Kdyby bylo bývalo nekonečno existovalo, bylo by nekonečně rozmanité. Jednostranné nekonečno, což je každé nekonečno, o kterém se mluví, by byla skřípající směs absolutnosti nekonečna a relativnosti to, čeho to nekonečno je (třeba řady čísel).

P.S.: Kdyby někdo chtěl další argumenty a systematictější výklad nekonečna, může si je přečíst v mé Ph.D. disertaci s názvem Filosofie nekonečna: mensa.click/1my. Ale je ještě lepší si přečíst

knihu Konec nekonečna, která je dalším rozšířením a zdokonalením disertace, zejména co se týče zdrojů a matematické části: mensa.click/1mz.

A protože Mensa připravuje systém mentoringu, tak už dopředu upozorňuji na mou nabídku mentoringu v oblasti „nelidské“ filosofie, např. v otázkách, co je to realita, co je základem světa apod. A také v oblasti filosofie fyziky (interpretace kvantové mechaniky a teorií relativity) a filosofických základů matematiky. Ostatně z obsahu výše uvedených prací je okruh otázek, ke kterým mám trochu co říci, patrný. Nebo se o nich můžete informovat v blogu mensa.click/1n0 či můžete zhlédnout video přednášky s celostátního setkání Mensy: mensa.click/1n1. Nabídka mentoringu platí zejména pro mladší. Vzpomínám, že jsem jako třináctiletý chodil na univerzitní kurz kvantové chemie a že mě to hodně nakoplo.

PAN TICHŮ A SLEČNA NÁLADA

Eliška Anna Kubičková

Už se stmívá. Musela jsem rozsvítit lampičku. Začínám psát. Protějšší stráž je ponořená do mlhy. Je smutný listopadový podvečer. Když se trochu zvednu, uvidím kouř bílý jako mlha stoupat z komína. Lampička na mém psacím stole má už odřený lak a kuličkové ložisko je tak oběhané, že lampička vůbec nedrží v žádné poloze a vždycky padá dopředu a dolů. Vůbec nevím, kolik je hodin. Ale za to vím, že v tuhle dobu ke mně obvykle přichází na návštěvu Nálada.

Měla bych snad spíše říci slečna Nálada. Je totiž stejně stará nebo raději mladá jako já. Má šaty z barev příslušné roční doby, v kterou přichází a trochu tmavších odstínů než vidíme ve dne. Dnes přichází jako vždy bez klepání a je celá v šedobílé. Jako ta mlha. Nese v ruce lampičku, kterou svítí okno domu na protějšší stráni. Je udivená, že už jsem rozsvítila, obvykle tuhle dobou sedím v šeru pracovny a čekám, až zazní její krok, který má úplně stejný zvuk jako krok Ticha. Tedy pana Ticha. Ten je ještě méně nápadný než slečna Nálada. Jeho oblek je v barvách věcí mojí pracovny a umí, tedy ten oblek měnit odstín stejně jako regál na knihy a časopisy, psací stůl, lampa, magnetofon, židle nebo okenní rám, když vstupují do světla nebo stínu v různou denní hodinu. Slečna Nálada mě navštěvuje sice pravidelně, ale má i jiné povinnosti, jako jsou návštěvy dalších slečen, které rády v tichu sní, nebo třeba různých zákoutí města, parků, nábřeží a také kostelů a výstavních síní, kde ji můžete potkat i vy, když tam zajdete.

Slečna Nálada má totiž některé zvláštní schopnosti. Například dokáže, že zapomenete na svoje všední starosti, načerpáte nové síly, v duši se vám rozhostí mír a klid. Bude se vám lépe dýchat a budete i lépe rozumět svým vlastním myšlenkám, protože si najdete chvíli času si s nimi popovídat. Slečna nálada je totiž velmi skromná, nestrhává pozornost na sebe, nemusíte se jí věnovat, když vás navštíví doma ani když ji potkáte třeba v parku, naopak vás přiměje k tomu, abyste se věnovali sami sobě. A pak umí ještě něco velmi důležitého. Přivádí s sebou pana Ticho.

Moc jsem o něm zatím nepsala, ani by o to nestál, protože je ještě skromnější než slečna Nálada. Byl odjakživa tak skromný až na to málem doplatil. Nechal se vyhnat z ulic hlukem motorových vozidel, houkáním klaksonů, z bytů a domů křikem a hádkami nebo hudbou z reproduktorů, a dokonce už nechodí ani na vysokoškolské přednášky, kde ho překřičí hlučně se bavící studenti. Navštěvuje už jen těch málo míst, kde pracuje slečna Nálada. Navzájem se potřebují a podporují. Už jste si jistě všimli věty, která se objevuje v literatuře: „Náhle se rozhostilo ticho a vznikla taková zvláštní nálada.“ To je právě ono. Nálada, která k nám přijde, když si pro ni v naší uspěchané době uděláme chvíli čas, nám pomůže k tomu, že se nám v duši a mysli rozhostí ticho, mír a klid.

Na protějšší stráni se na tmavě šedomodrém podkladu stromů rozzářila další světla. Slečna Nálada si totiž s sebou vzala dnes víc lampiček. Asi čekala, že o ní budu vyprávět. Takové věci ona zná dopředu. A co vy? Už vás někdy navštívila? Že ne? Že nevíte? Tak se dobře rozhlédněte po svém pokoji nebo kanceláři. Třeba sedí někde v koutě pan Ticho v barvě šanonu a inkoustu. Možná ho i uslyšíte, když ztlumíte rádio. A kde je slečna Nálada? Vyhlédněte z okna do ulic, na stromy a na oblohu. Už ji vidíte? Právě vystoupila z obzoru fialového soumrakem a míří přímo k vám.

From the ExComm: Mensa is in the Eye of the Beholder

Jovana Kostić, mezinárodní ekonom Mensy International. Převzato z Mensa World Journal, č. 158, 3/26.

In recent months, I've found myself returning to one fundamental question: what is it that truly brings us together in Mensa today? Not just those of us who are active, visible and engaged, but also those who have stepped back, those whose membership has lapsed and those who might be considering Mensa for the first time. Intelligence has always been our common denominator, but intelligence alone is not a strategy. What increasingly matters is purpose.

Mensa was founded with a clear idea: to gather people of high intelligence not for prestige, but for contribution. Over time, as our activities diversified and our national cultures evolved, that core idea sometimes became harder to articulate in simple terms. Yet in a world that is searching for meaning, values and direction, clarity of purpose is no longer optional. It is essential. Not only for retaining members, but for attracting those who are looking for more than a social circle or a title.

Let me be clear: the social side of Mensa is extraordinary. The friendships, conversations and sense of belonging that grow within our community are often without parallel. But people can socialise anywhere. They do not need Mensa to meet, talk or share a drink. What makes Mensa truly distinctive is not that we gather, but why we gather. If we want to remain relevant, we must be intentional about the purpose around which we come together, and about the impact we want to have beyond ourselves.

This clarity of purpose also shapes how the world sees us. When we can clearly communicate why Mensa exists and what it stands for, we become more visible and more relevant to the broader community. We position ourselves as a natural partner to organisations that share our values, whether in education, science, social impact or innovation. This, in turn, allows us to extend our reach and strengthen our mission.

Mensa does not exist to make money and it should not. However, it must secure sustainable resources to function effectively and to deliver on its mission. From a Treasurer's perspective, this is where purpose and sustainability intersect. A clearly articulated purpose

enables stronger storytelling. Strong storytelling attracts value-aligned partners. Those partnerships can generate non-dues revenue that supports our work without increasing the financial burden on members, while safeguarding Mensa's long-term viability.

Communicating our purpose means showing it in action. Through our websites, social media and public presence, but also through the stories we choose to tell. It means highlighting initiatives that reflect intellectual curiosity, responsibility, inclusion and contribution to society. When we do this consistently, we do more than promote Mensa - we demonstrate why Mensa matters.

Mensa International can help coordinate and amplify this effort, but the substance lives at the local level. National Mensas, local groups, SIGs and individual members are where purpose turns into action. I therefore invite you - actively and openly - to share your stories. Tell us about the initiatives, projects and activities that reflect Mensa's purpose in your community. Help us bring them to our international communication channels, to the media and to wider networks.

If we want Mensa to remain relevant, resilient and attractive to future generations, we must do more than meet and socialise, as valuable as that is. We must clearly articulate our purpose, consistently communicate it and visibly live it through our actions. Purpose is not a slogan. It is a compass. Let's define it together, show it to the world, and turn it into impact.

We owe that to our members - past, present and future - and to the long-term strength of this remarkable organisation we all share.

EMAG 2026 in Montenegro

Tripo Vuković, Mensa Černá Hora. Převzato z Mensa World Journal, č. 158, 3/26.

As some of our readers know, this year's EMAG will be held in Podgorica, Montenegro. It is also an EMAG that celebrates 80 years since the founding of Mensa, bringing special meaning and weight to it. For that reason, the team behind the organization of the event in Montenegro is hard at work trying to make this the best experience possible for everyone.

EMAG26 will be held between the 29th of July and the 2nd of August in Podgorica, the capital of Montenegro. During this time, we will have a wide selection of activities, lectures, and workshops that people can experience in our hub—the NTP park—and around Podgorica. Since the heat is no joke during this period, special buses assigned to us will constantly rotate and allow people to get to and from various locations with ease.

For those interested in how to get to us, here's the lowdown:

By Plane: The city of Podgorica is connected to all the major European destinations with the help of Podgorica Airport. As the airport is located at a distance of 12 kilometers from the city centre. For those attending the post-tour of EMAG in Kotor, a wise alternative for leaving Montenegro might be the airport in Tivat, conveniently close to Kotor.

By Train: With the train station located right in the city centre, Podgorica can be reached by train as well. There are regular trains operating from Subotica (Serbia) and Niksic.

By Bus: The Podgorica bus terminal is located in close proximity to the train station. The bus terminal is fairly connected with domestic and neighbouring countries.

By Car: Given the location of Podgorica, it can be easily reached by road from many directions, including Croatia, Bosnia, Serbia, Albania, and Kosovo.

As said, the main HUB will be the Science and Technology Park (NTP, <https://ntpark.me/en/>), which is home to a large complex of facilities that will be ideal for most kinds of lectures.

To start things off, we plan to invite you all for the classical Ice Breaker party, which will be hosted in a very special place – Plavnica.

Plavnica is a representative eco-resort and tourist complex located in Berislavci, near Podgorica, Montenegro, situated on the shore of Lake Skadar within the ring of living waters. Our plan is to make this the launchpad for the social interaction between all the participants during our icebreaker event.

Thursday, Friday, and Saturday are packed with interesting lectures, workshops, exhibits, tours, visits to museums and other interesting places in Podgorica and all over Montenegro, pub crawls, karaoke, and much more, and/or you will be welcome 24/7 in our game/meeting room in the main venue, where you can enjoy meeting new people with complimentary water, tea, or coffee.

We will bring you a program filled with workshops, lectures, and lots of other fun activities.

This is a great chance for you to meet like-minded people while learning and having new experiences.

To wrap things up, we plan to escalate things with the Gala, which we will host in yet another special place—the Šipčanik Winery. This gigantic wine cellar is a former secret military airport that has been turned into an impressive space for wine storage and aging. Located in the heart of the vineyard, the tunnel-shaped cellar lies at 30 meters below ground and covers seven square kilometers. Šipčanik is a real wine treasury, where over two million litres of wine are being stored in wooden barrels at any time. It features commodities that will be perfect for hosting the gala of this scale.

After the Gala night, we will be hosting the traditional farewell brunch on Sunday.

But that doesn't have to be the end of your visit—as with previous EMAGs, you have the option to extend the EMAG with either or both the pre- and post-tour.

The pre-tour features the Tara River, the deepest canyon in Europe, whose waters will be welcoming during the summertime, and for those interested, rafting will be the main attraction. This area is under UNESCO protection and is a jewel in Montenegro's untouched natural landscapes.

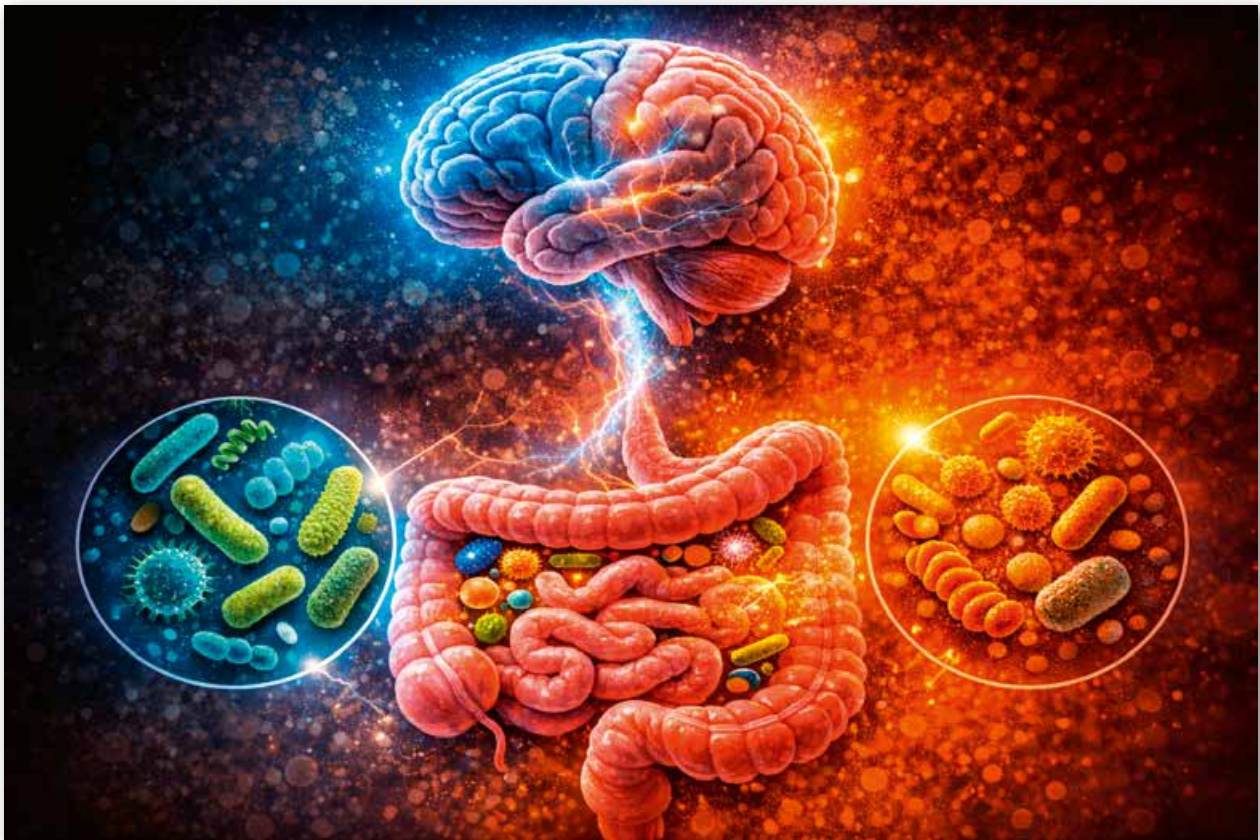
If you like a more urban setting but still want to keep nature close at hand, then look no further; the post-tour will be held in Kotor, where visitors will learn about the rich history of our town as well as explore the cultural and natural beauties of the bay.

With all this said, we honestly hope that you will consider joining us and, with your presence, contributing to making this EMAG the best one so far.

Visit the EMAG website here: <https://emag26.eu>

Propojení střeva a mozku: Jak mikrobiom ovlivňuje vaši inteligenci

Taryn Dryfhout. Převzato z Mensa World Journal, č. 158, 3/26. Přeložila Zuzana Kořínková.

Inteligence je obvykle považována za výsledek působení genetiky, prostředí a vzdělání. Výzkum však odhaluje ještě jednoho překvapivého hráče v oblasti kognitivního výkonu: střevo.

Střevní mikrobiom je komplexní ekosystém mikroorganismů, které žijí v našich střevech. Patří sem bakterie, viry, houby i další mikroby, které mají podle všeho významný vliv na fungování mozku – včetně učení, paměti a schopnosti řešit problémy.

Pro někoho to nemusí být překvapivé. Vědecké studie upozorňují na význam střevního mikrobiomu už posledních 10–15 let a naznačují, že se podílí téměř na všech aspektech našeho zdraví. Ovlivňuje mnohem víc než jen trávení – například imunitu a zánětlivé procesy, tělesnou hmotnost a metabolismus, fungování trávicí soustavy, zdraví srdce a cév i duševní kondici.

Spojení mezi střevním mikrobiomem a inteligencí spočívá v jeho vlivu na mozek. Naše tělo disponuje obousměrným komunikačním systémem, který propojuje centrální nervovou soustavu s gastrointestinálním traktem. Vědci tento systém označují jako „osu střeva–mozek“. Střevo produkuje neurotransmitery ovlivňující mozkovou aktivitu, například serotonin a dopamin, které mají dopad na náladu i kognitivní funkce.

Jedna studie ukázala, že lidé s rozmanitějším střevním mikrobiomem dosahují lepších výsledků v paměťových testech a úlohách zaměřených na učení. Naopak nerovnováha mikrobiomu je spojena se zvýšeným rizikem kognitivních poruch a neurovývojových onemocnění. To naznačuje významný potenciál stravy ovlivňovat naše kognitivní schopnosti. Tento trend potvrzují i další výzkumy: studie z roku 2016 prokázala souvislost mezi bohatým mikrobiomem a kognicí, v roce

2021 vědci zjistili, že užívání perorálních probiotik poskytuje lepší ochranu paměti při stresu, a výzkum z roku 2019 ukázal, že přítomnost prospěšných střevních bakterií zvyšuje rychlost zpracování informací i mentální pohotovost.

Studie na zvířatech navíc naznačují příčinnou souvislost. V experimentech s myšmi vědci zjistili, že přenos střevního mikrobiomu od vysoce inteligentních jedinců zlepšil u příjemců schopnost učení i paměť.

Přestože jde o fascinující oblast výzkumu, stále zůstává mnoho otázek nezodpovězených. Studie na lidech jsou výrazně složitější než experimenty na myších, protože výsledky ovlivňuje širší spektrum faktorů – například genetika, prostředí či životní styl.

Porozumění tomuto propojení může být obzvláště zajímavé pro mensany – zejména pro ty, kteří usilují o maximalizaci svého kognitivního výkonu a celoživotní rozvoj. Nové poznatky mohou nabídnout praktické cesty ke zvyšování intelektuálního potenciálu nad rámec tradičních strategií, jako jsou studijní techniky či trénink mozku. Zohledněním faktorů, jako je strava, mikrobiální rozmanitost a životní návyky, mohou mensané zaujmout proaktivní přístup k podpoře své kognitivní odolnosti – a potenciálně tak posílit soustředění, kreativitu i celkovou mentální pružnost. Tento rozvíjející se výzkum naznačuje, že optimalizace propojení střeva a mozku může být stejně důležitá jako samotné „cvičení“ mozku.

Etymologie

K dnes používaným slovům přiřadte jejich původ nebo původní význam.

Ten najdete mimo jiné v angličtině, francouzštině, italštině, arabštině, čínštině, němčině, japonštině nebo romštině.

ZADÁNÍ:

1.	tramvaj
2.	alkohol
3.	baterie
4.	bikiny
5.	bunkr
6.	čurbes
7.	esej
8.	firma
9.	haraburdí
10.	karanténa
11.	karate
12.	kečup
13.	kravata
14.	magazín
15.	maskot
16.	sabotáž
17.	silueta
18.	spam
19.	šéf

MOŽNOSTI:

	čtyřicet dní
	dřeváky
	důlní koleje
	dýmka
	hlava
	hluk
	hluk
	chorvatští vojáci
	jaderné testy
	jemný prášek
	jméno ministra financí
	kaše
	konzerva
	lavice
	otáčení
	podpis
	pokus
	prázdná ruka
	rybí omáčka

20.	šlamastyka
21.	šmejdl
22.	šunka
23.	švindl
24.	tabák
25.	žaluzie

	sklad
	stehno
	talisman
	tulák
	úderý
	žárlivost

Trochu latiny na konec

ZADÁNÍ:

A	absurdní
B	alibi
C	banální
D	brutální
E	diskrétní
F	divize
G	fórum
H	génus
I	nervózní
J	patent
K	pasivní
L	plat
M	projekce
N	vulgární

MOŽNOSTI:

	zveřejnění
	vržení vpřed
	hluchý
	osobní duch
	šlachový
	destička
	oddělený
	rozdělení
	tržiště
	jinde
	trpící
	tupý
	lidový
	vojenský příkaz

Kontakty

Redakce: redakce@mensa.cz

Šéfredaktorka: Zuzana Kořínková, zuzana.korinkova@mensa.cz, 776288979

Redakční rada: Jana Unruhová, Jan Pokorný; rr@mensa.cz

Administrativa: Zuzana Poláková, 770 177 926, sekretarka@mensa.cz

Další kontakty najdete na mensa.cz/kontakty.

Časopis Mensy Česko „Mensa“ je elektronický měsíčník. **Číslo 3/2026** (březen), ročník XXXIII, vychází 1. března 2026. **Uzávěrka dubnového čísla je 1. 3. 2026 a květnového 5. 4. 2026.**

Časopis připravuje redakce časopisu Mensa, zveřejnění a nezveřejnění příspěvků podléhá schválení redakční radou. **Příspěvky, připomínky a dotazy prosím zasílejte na adresu redakce@mensa.cz.** Redakce si vyhrazuje právo články v případě potřeby upravit nebo zkrátit.

Články v časopise představují díla, názory, myšlenky nebo nabídky jednotlivých autorů a nemusejí vyjadřovat postoje jiných mensanů ani orgánů Mensy Česko, není-li výslovně uvedeno jinak. Obsah tohoto časopisu může být volně přebírán všemi ostatními publikacemi Mensy za předpokladu uvedení zdroje, není-li výslovně uvedeno jinak. Obsah publikovaný na magazin.mensa.cz je šířen pod licencí Creative Commons.

Aktuální číslo časopisu je k dispozici v elektronické podobě na webu magazin.mensa.cz. Archiv všech čísel, včetně časopisů Mensy International, naleznete na intranetu Mensy intranet.mensa.cz.

Vydavatel: Mensa Česko, Španielova 1111, 163 00 Praha 6; **Grafika:** Ateliér Falátek, s.r.o., Prokopova 2219/19, Jižní Předměstí, 301 00 Plzeň; **ISSN** 1211-8877; Evidence periodického tisku MK ČR E 22252; © Mensa České republiky, 2026.

Na tomto čísle se podíleli: Iva Berčíková, Tereza Cimburková, Taryn Dryfhout, Marcela Fatrová, Jan Fikáček, Kristýna Konstanská, Zuzana Kořínková, Jovana Kostić, Honza Koudelka, Eliška Anna Kubičková, Petr Mazal, Veronika Miláčková, Tomáš Nováček, Jan Pokorný, Daniela Riegrová, Marie Suchánková, Tripo Vuković.